

POEZIJA MAJA SOLAR

PJESENICKA POLITIKE.

DOSLE SU OD NAME

KOLA NAS JE UCILA DA ŽENINA KALISERA NIJE BRAK
DA NE TREBA ZAVISITI NI EKONOMSKI NI EMOVINU NITI U OVOJ CEMU
NI ONDA KADA JE VRTOGLAVO ZALJUBLJENA

MAMA
CRNO MANJASTA

SA KRATKOM KOSOM I OČINA UTRANJAMA

KAO ŠPANJOLKA

U CRVENOJ TRIPLENJOI ROLCI I FARMERICAMA

IZLAZI IZ SLANOJ PORTRETA U ŽIVOT

U KOME EKONOMSKI ZAVISI OD MUIJA

POSADILA JE PET ORAHU ISPRED KUĆE

OPINOVSKU KROŠNJU DENTINSTVA

RODILA JE PETOLO PEĆE

SVEJIM ŠNICU BUDUĆE RADNE SNAŽE U ODUŠTVEOJ MASNI

JA HLEVEME

ORAHU JE KASNUJE POJEK KAO ARKEI BRAT, PRODAO DEBLA I UPUTJAO

MAMU U OBIEĆAJENE VRCAVE VATRE NASEĐIVANJA

NAS JE SASEKAO RAT

NENE JE SASEKAO PATRIJARHAT, MOŽDA SAM ZATO POČELA

PISATI MAMINO IME KAO SE U FORMULARIMA TATI IME RODITELJA

NIJE MI BILO JASNO ZAŠTO JE TU UVEK KAPAN TATA

A NE ŽENA POSVJEĆENA GUSTOM RADU

BEZ KOJEG MUEA NE BI DOPEKALI RUKAK VEĆERA OPRAV OPERAN VES

SMIRENO SUDE

ZBRINUTA DECA ULAGENI DOMAEI USISANA PRASINA I ZMIJE VELIKIH

PODVIGA

STAVLJENA U PREUSKE MUOGE SA HIRURSKU NEABROST

MAMA JE PRVI PUT VOZILA MOTOR U PETNAESTOJ

OPAJANA VETROM

A VOLI GA I U SEZDESETOJ

KAO NEĆAJA JENA

CEPA PRAVILA GRAMATIKE U PARAMPARAD

I GRABI SUNCE KOJE NIKADA NIJE DOVOĐENO VRUĆE ZA NJU

8. MART

IMPRESUM

fanzin priredile:
Ljeposava, Joka i Jokka
štampa: Studio Heber
tiraž: 230

30 fanzina biće
poklonjeno i poslatno
na nekolicu
relevantnih adresata,
dok će, nakon
pokrivanja troškova
štampe, sav prihod od
prodaje biti doniran
Centru za ženska
prava, koji se
godinama bori
u ime svih nas.

Hvala pjesnikinji Maji
Solar što je za "Veli
Ljeposavu" ustupila
pjesmu i sto je
nezamenjiva
saborčinika vila.

Plakat na poledini
je omaž posteru
povodom 8. marta
1914. godine. Autor
originalnog postera je
Kar Marija Štadler.

Osmog marta svake godine se obilježava međunarodni Dan žena, dan kada se
pričeamo svega što su naše pretkinje uradile za nas, kada se okupljamo (ako
je okupljanje moguće) da ojačamo našu solidarnost, da se regrušimo i da još
jača nastavimo da se borimo za naša prava, kako bi ženama koje dolaze poslike
nas ostavile malo lakši svijet u amanet.

Dan žena ima istoriju protkanu hrabrim ženama, borbama za radnička prava,
kao i za univerzalno pravo glasa. Osmomartovski protesti u Americi započeli
su 1857. kada su njujorške tekstilne radnice prvi put stupile u štrajk, a 51 godinu
kasnije, 1908. na tom istom mjestu radnice iz fabrike Triangle Shirtwaist
su ponovo štrajkale, potom bile zaključane i izgorjele u plamenu. Tada je
umro njih 129. Na Prvoj internacionalnoj konferenciji žena 1910. godine,
Luiz Cic je predložila da se organizuje Medunarodni dan žena, a ovu ideju
je sprovedlo u djelo Klara Cetkin, pa je 19. marta naredne godine na ulicama
Austrije, Njemačke, Danske i Švajcarske bilo preko milion ljudi koji su
marširali i zahtijevali jednak pravu za žene, kao i univerzalno pravo glasa.
Dan žena je dug bio povezan sa socijalističkim zemljama: feministkinja
Aleksandra Kolontai je pomogla da u SSSR-u Osmi mart postane državni
praznik, a ovu praksu su preuzele i ostale socijalističke države, među njima i
Jugoslavija. Feministkinje u ostalim zemljama su slavile ovaj dan, a Ujedinjene
nacije su tek 1975. proglašile 8. mart za Medunarodni dan žena.

Taj naš borbeni dan, uplivom kapitalističke komercijalizacije, počeo je da
gubi na svojoj revolucionarnosti i prerastao je u dan kada muškarci ženama
kupuju ruže i karanfil. Iako to darivanje cvijeća sa sobom nosi komadić
zahvalnosti za sav rad koji obavljamo, a koji nam je nametnut rodnom
ulogom, Osmi mart ne služi tome. To nije dan kada pasivno primamo zahvalnost.
Nasuprot: to je dan kada aktivno uzimamo stvar u svoje ruke i
krećemo u borbu. Drugarice, ostalo nam je još puno posla: na intervjuima
za posao nas još uvijek pitaju planiramo li porodicu, još uvijek smo za isti
posao plaćene manje i naša tijela su tretirana kao mašina za proizvodnju
državne radne snage. Žele da kontrolisu naše materice, misli, seksualnost
i da nam ograniči pristup resursima. Pandemija porodičnog nasilja nam
lomi duh i ostaje sakrivena u privatnoj steri, dok nas je na pozicijama
odlučivanja, odakle možemo da donesemo sistemsku promjenu, sve manje.
Žene su na planeti još uvijek gradanke drugog reda. Zato: udružimo se
danas, na ovaj naš dan, da, komadić po komadić, promjenimo ovaj svijet.

Ajmo, Ljeposave, u akciju!

JEPITNIK KOJA SI POZNATA FEMINISTKINJA

Kako zaraduješ novac za feminističke akcije?
a) Pišem i prevodim noću, jer tokom dana brinem o deci;
b) Radim kao predavačica i istraživačica;
c) Šijem kapute, njegujem bolesne, držim govore...
Kad mi nešto treba naučim kako se radi,
pa to radim i zaradim.

Kad štrajkuješ, zašto štrajkuješ?
a) Za radnička prava i protiv rata;
b) Za prava žena i protiv rata;
c) Protiv svih sistema opresije - i naravno, protiv rata.

Kada bi te uhapsili i poslali u zatvor, to bi bilo zbog:

a) promovisanja kontracepcije;
b) antiratnog aktivizma;
c) pokušaja da srušiš vlast.

Vrijeme u zatvoru iskoristila bi da:

a) pišeš članke u kojima kritikuješ postojeći politički sistem i pozivaš na revoluciju;
b) se spratiš u zatvorskim doktorima i doktorkama i počneš da izučavaš medicinu;
c) shvatиш da u zatvoru uopšte niješ produktivna.

Kad bi držala predavanja, koga bi podučavala, i čemu?

a) Žene, učešu u sindikatima i u drugim oblicima borbe za radnička prava;
b) Široke narodne mase, važnosti štrajkovanja;
c) Mlade socijaldemokrate, ekonomiji i marksizmu.

Uđala bi se:

a) zbog papira;
b) iz ljubavi;
c) pa vala i ne bih. Svakako je brak degradacija i žene i muškarca.

Pravo glasa za žene je:

a) ključno političko pitanje - sve žene moraju imati pravo glasa i učešća u političkom životu;
b) veliko klasno pitanje - moramo se izboriti za to da žene iz radničke klase ravnopravno
učešću u političkom odlučivanju;
c) generalno nevažno, ali je nevažno i za muškarce! Žene treba da imaju jednaka prava, naravno,
ali nemamo se zavaravati: glasanje ne utiče ni na šta - da utiče, bilo bi ili ilegalno ili zabranjeno.
Poslige svakog glasanja sistem ostaje korumpiran. Dakle: ništa glasanje, samo štrajk!

Da ureduješ časopis, zvao bi se:

a) "Crvena zastava";
b) "Majka Ženja";
c) "Jednakost".

8-12 bodova: **Klara Cetkin** (1857-1933), teoretičarka marxizma, političarka, aktivistkinja,
zagovornica prava žena na rad i učešću u političkom životu

13-18 bodova: **Rosa Luxemburg** (1871-1919), marxistkinja, filozofkinja, ekonomistkinja,
ja revolucionarka

19-24 bodova: **Ema Goldman** (1869-1940), anarhistkinja, političarka, aktivistkinja, spisateljica

Rješenje:
1. a) 1 b) 2 c) 3
2. a) 2 b) 1 c) 3
3. a) 3 b) 1 c) 2
4. a) 2 b) 3 c) 1
5. a) 1 b) 3 c) 2
6. a) 2 b) 1 c) 3
7. a) 1 b) 2 c) 3
8. a) 2 b) 3 c) 1

Za Vas zvijezde čita Stella... ovaj, Ljeposava!

O V A N

Sa Marsom u polju statusa i moći,
opet će se sve o budućnosti vaseg
posla odlučiti na Zoom-žurci na
koju su pozvane samo muške
kolege. Promijenili ste ginekologa,
sta vam donosi prolješnjane,
kako hormonske slike, tako i
pogleda na život.

R A K

Emotivno ćete doživjeti regular-
na pitanja na intervjuu za posao,
poput - oli ti da radaš?! Sunce
u Raku je izognut, te možete
očekivati da vam se smrke od
patrijarhalne sredine u kojoj obi-
javate. Moguć blag bol u duši, ili
vodootpon maskara na akciju...

V A G A

Vaša harizma danas donosi sukob
sa seksističkim Šefom. Ne možete
da odlučite da li da ga prijavite
ili da mu razbijete auto. Sunce u
prvoj kući vas navodi ka pozivanju
122, jer ipak ne možete nauditi
estetski auta. Moguća migrena uz
suptilno jačanje desnice.

J A R A C

Merkur vam je u polju komunikacija,
ali će, uprkos tome, muškarac
rac preuzeti zasluge za vašu ideju
na poslovnom sastanku. Moguća
glavobolja ili neoproni sudovi
od sinoć. Pazite se od lasaka kod
ginekologa...

V O D O L I J A

Zbor planetu vam je u prvoj kući,

pa ste misteriozni kao predsed-
nikov imovinski karton. Očekuje
vas iskorak u karjeri - ali 19%

manji nego kod muških Vodolija.

Pazite se desnicarske propagande
i hladnoga spekuluma. Moguć
bol kostobolja ili rad na crno.

R I B E

Moguća blaga Zubobolja praćena
diskriminacijom u kancelariji.
Muški saradnik će vam uputi-
ti lascivni kompliment. Mars
vam je ušao u drugu kuću, pa
vas može uhvatiti nagon da mu
opalte šamarčinu. Moguć bol u
desnoj šaci.

B L I Z A N C I

Biljke u stanu vam venu iako ste
stalno u kući, jer od posla preko
Zoom-a, dece i svekrve ne stiže-
te da brinete išo i begoniji. Moguć
bunt protiv sistema ili neočekiva-
na vijet. Tranzitni Merkur u
petoj kući: pazite se tinjajućeg
fašizma u regionu...

L A V

Opet ćete, za isti posao, biti
plaćeni manje nego muški lav.
Lavice i u prirodi obavljaju sav
posao dok mužjak sređuje grivu.
Mars u Vodoliji donosi premijera
u vaši tripli dom. Moguće prebro-
javanje potomstva i petljanje u
vaš reproduktivni izbor.

D J E V I C A

Sedma kuća vam se aktivirala, pa
pokušavate da podjelite kućne
obaveze na ravne časti. Partner
vas gleda i ne vjeruje. LB pred-
stupnice ovog znaka su već očistile
kuću i otiskli na kavu. Možda
sam neplaćeni prekovremeni
rad, a možda otak...

S T R I J E L A C

Mart ćete provesti u znaku ego-
istične porodice. U polje partner-
stva sad je zaplovila Venera. Vaš
da se odreknete u korist braće.
Mercury v petoj kući projektuje
snagu. Ovih dana ljepe pise-
te - sve osim potpisivanja ovog
dokumenta.

V O D O L I J A

Zbor planetu vam je u prvoj kući,
pa ste misteriozni kao predsed-
nikov imovinski karton. Očekuje
vas iskorak u karjeri - ali 19%

manji nego kod muških Vodolija.

Pazite se desnicarske propagande
i hladnoga spekuluma. Moguć
bol kostobolja ili rad na crno.

**U TRENDU: ZAGOVARA DRUŠTENU,
KLASNU I RODNU RAVNOPRAVNOST**

**UVIJEK ZAPAŽENA: PRVA IZ
PARTIJE UŠLA U PARLAMENT**

**U PRAVOM DRUŠTVU:
SA FEMINISTKINJAMA**

**UVJET NA PRAVOM MJESTU:
SA ŽENAMA U SINDIKAT**

**SLOBODNA:
"LJUBAV JE LJUBAV"**

**SVjetska putnica:
U EGZILU**

DRAGA JOKE

Joka je iskusna drugotalašačica, u AFŽ-u
predvodnica, dugogodišnja ministarka
feminizma, nositeljka ordena časti mi.
Studirala je nevolje. Preko leđa preturla
nekoliko tona patrijarhata. (Joka odgovara
na sva vaša pitan

大年

